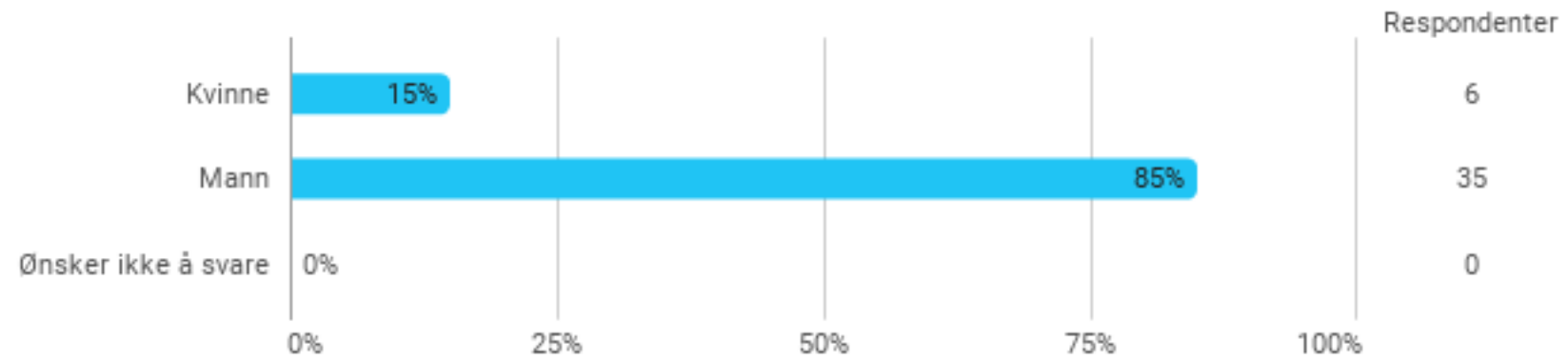

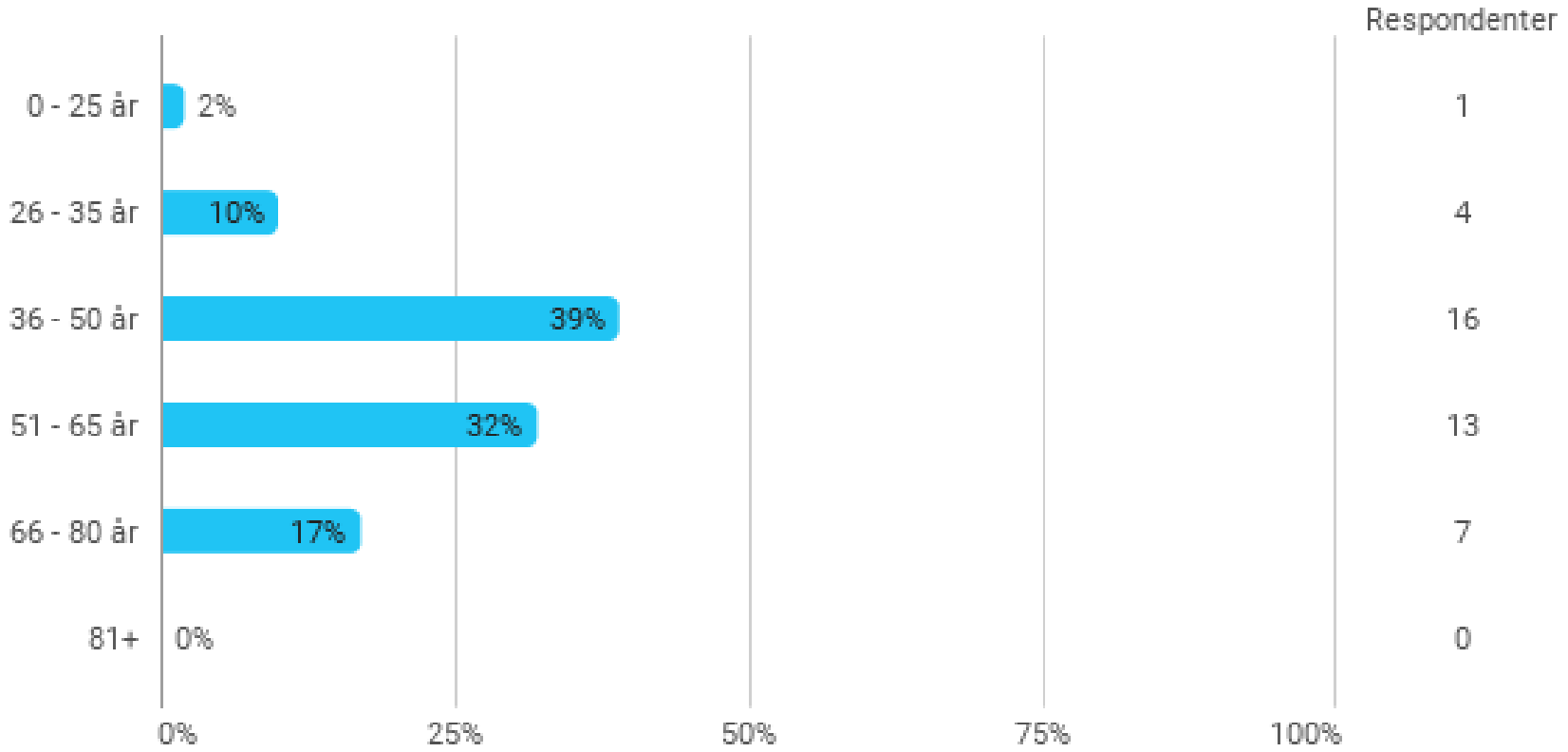
Spørreundersøkelse

Landbruksplan Ringerike og Hole

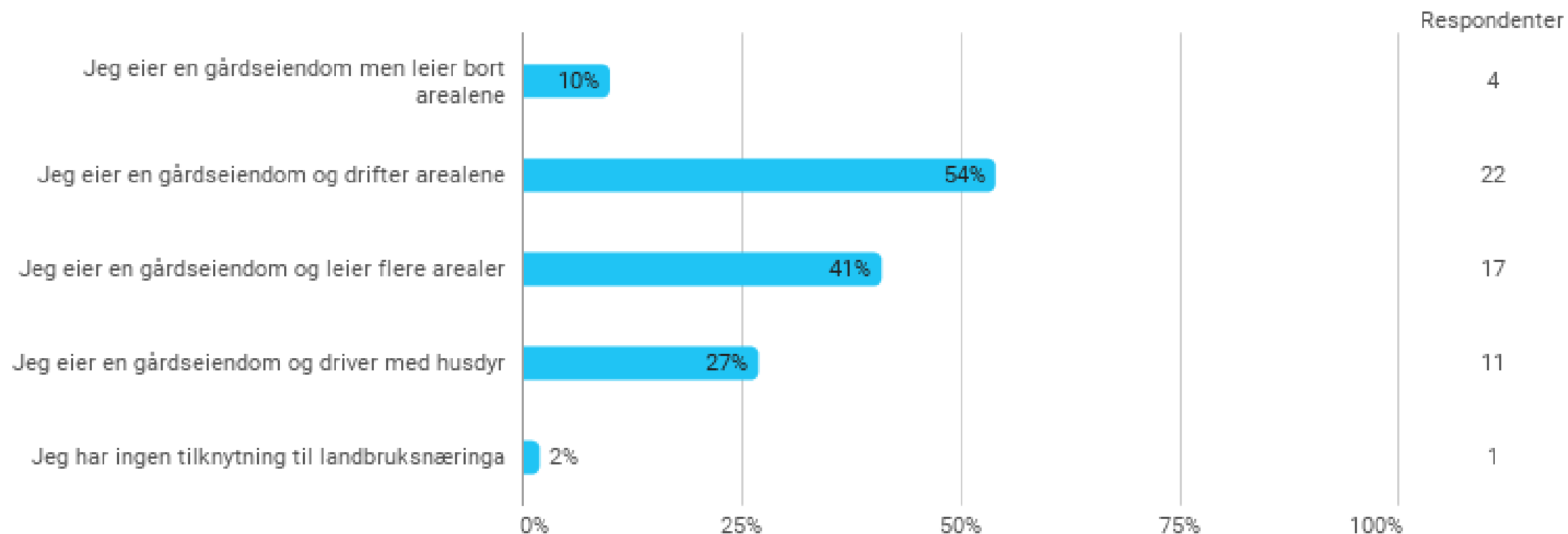
Kjønn

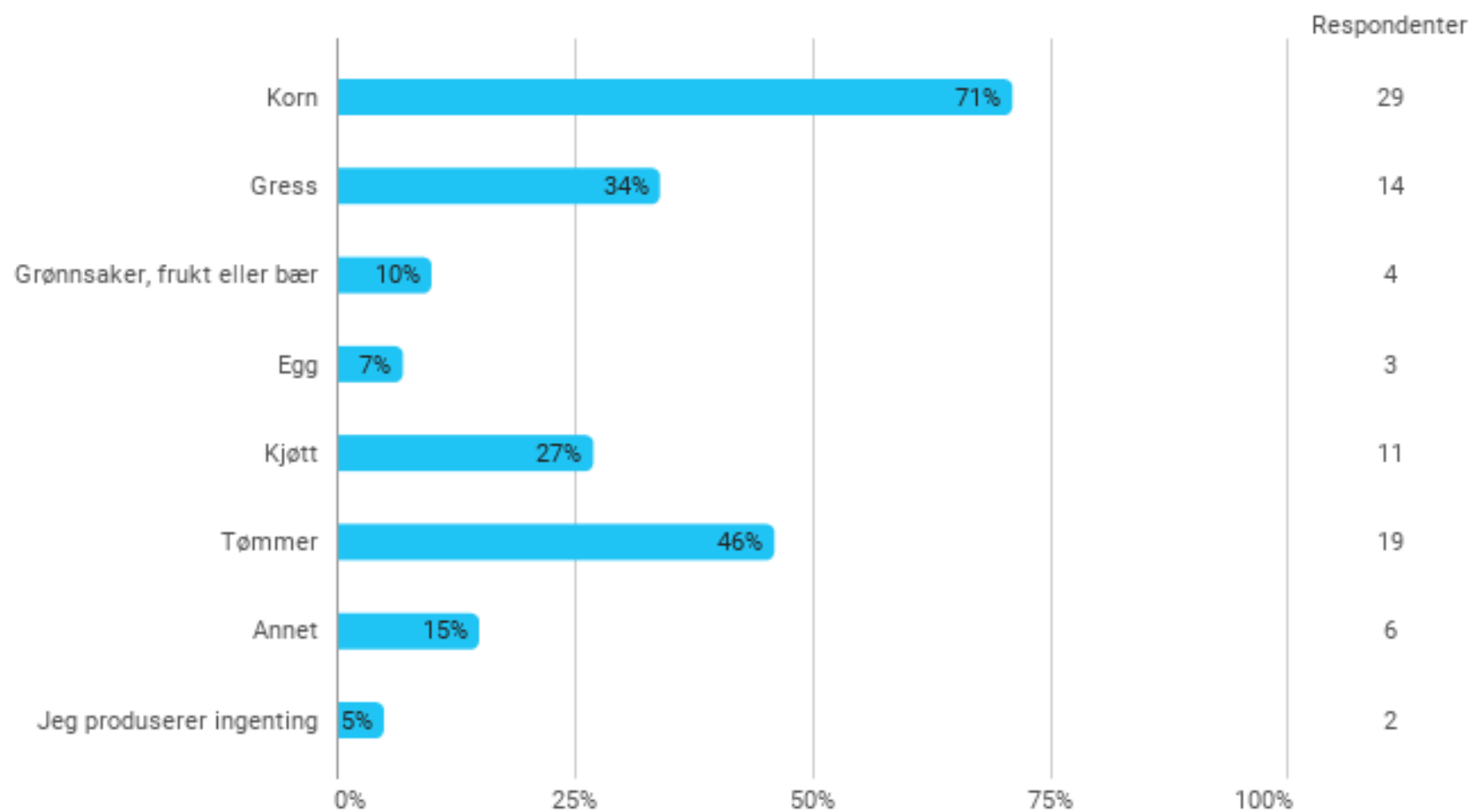
Alder

Hva slags tilhørighet har du til landbruksnæringa?

Hva produserer du?

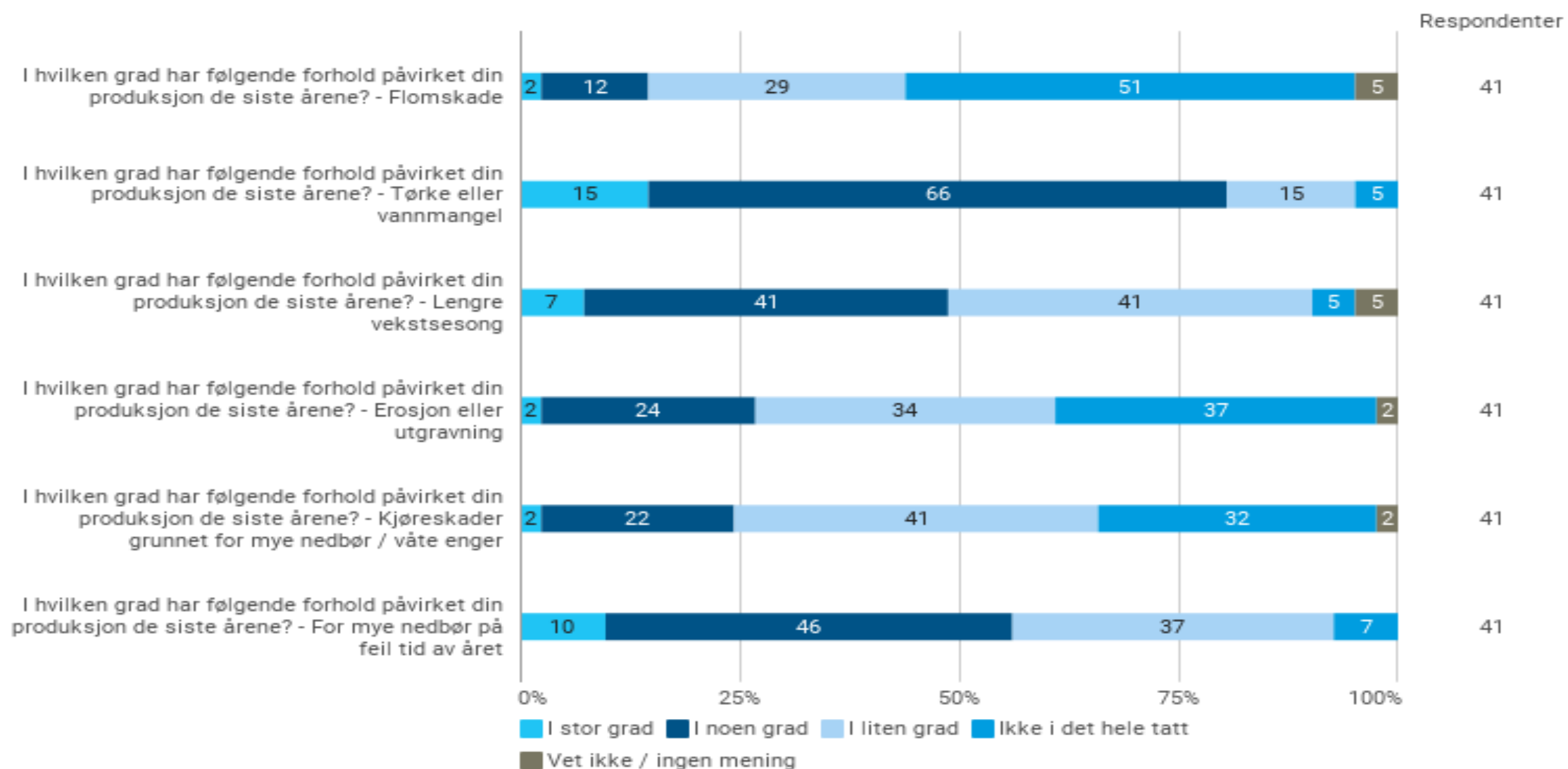
Hva produserer du – annet

Hva produserer du? - Annet

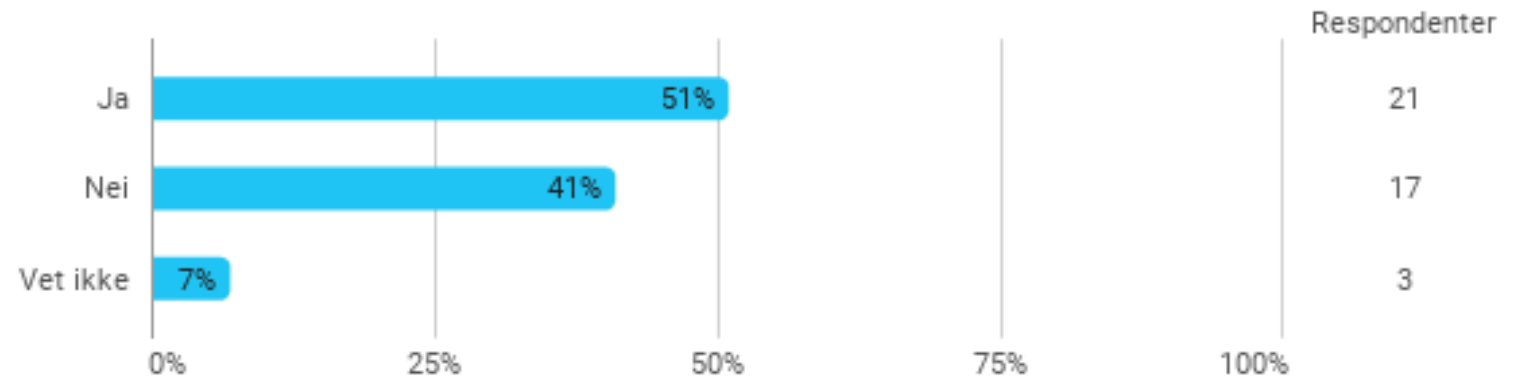
- Utleiegeit og inn på tunet
- Poteter
- God miljø og husdyr gjødsel
- Økologisk
- poteter
- karbonlagring i biologiske kretsløp på gården og leiearealer

Fremtidens klimaendringer vil påvirke landbruket. Klima vil bli varmere, våtere og mer ekstremt, som gjør at landbruket må tilpasse seg agronomisk, teknisk og økonomisk

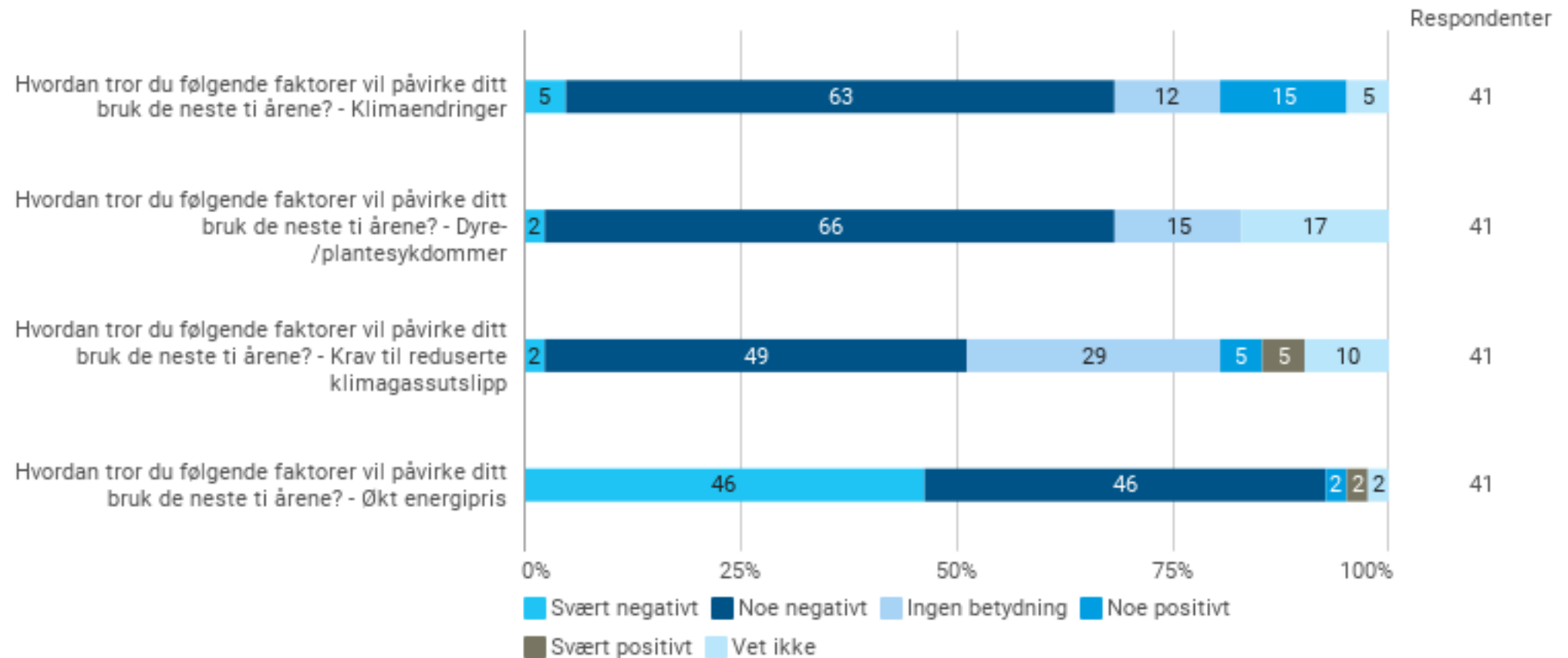
I hvilken grad har følgende faktorer påvirket din produksjon de siste årene?

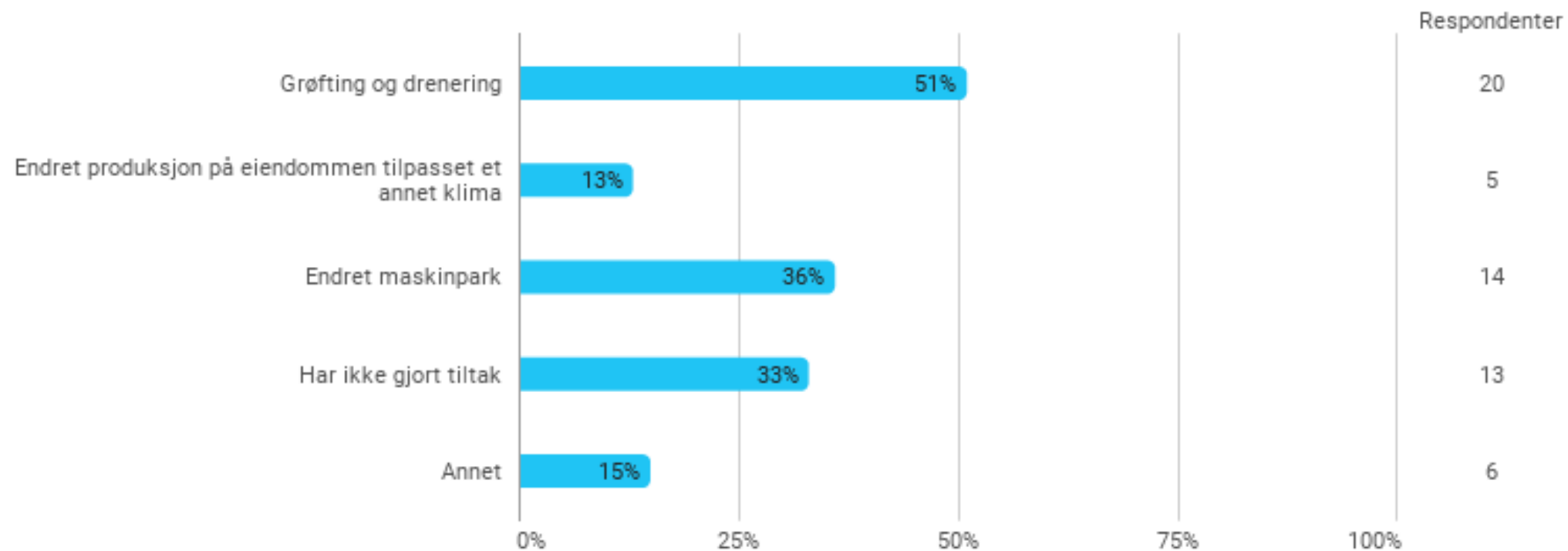
Har du iverksatt tiltak for å imøtekomme fremtidige klimaendringer?

Hvordan tror du følgende faktorer vil påvirke ditt bruk de neste 10 årene?

Hvilke tiltak har du iverksatt på ditt bruk?

Hvis ja, hvilke tiltak har du iverksatt? - Annet

- Nybygg av ny moderne driftsbygning med ny låve
- Forenklet jordarbeiding og kalking
- Fangvekster, ombygging Korntørke for Varme isteden for strøm
- Mye system. grøftinger og 2 hydrotekniske anlegg
- I skogbruket: Prioritere ungskogpleie og rydding, riktig avstandsregulering tidlig.
- Har jobbet med å utvikle regenerativt landbruk over de siste 10 årene

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra ditt
landbruksnæring?

Respondenter

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra din landbruksnæring? - Jeg har ikke oversikt over klimagassutslippene ...

41

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra din landbruksnæring? - Jeg mangler kompetanse om hvilke tiltak jeg k...

41

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra din landbruksnæring? - Klimateknologi er fremdeles for dyrt til at j...

41

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra din landbruksnæring? - Jeg ser ikke lønnsomheten i å iverksette klimatiltak

41

Hvor enig er du i påstandene om å redusere klimagassutslipp fra din landbruksnæring? - Jeg mener nye klimatiltak vil ha liten effekt på mi...

41

0% 25% 50% 75% 100%

Veldig enig Enig Verken eller Litt uenig Veldig uenig

I Ringerike og Hole står landbruksnæringen for henholdsvis 20 % og 9 % av de samlede klimagassutslippene i kommunene. Utslippene stammer i hovedsak fra husdyr, gjødselhåndtering og bearbeiding av jordbruksarealer. Landbrukets klimaplan 2021 - 2030 har satt et mål om at landbruksnæringa skal redusere sine klimagassutslipp med 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030.

Hva er viktig for deg for å stimulere til kutt av klimagassutslipp på ditt bruk?

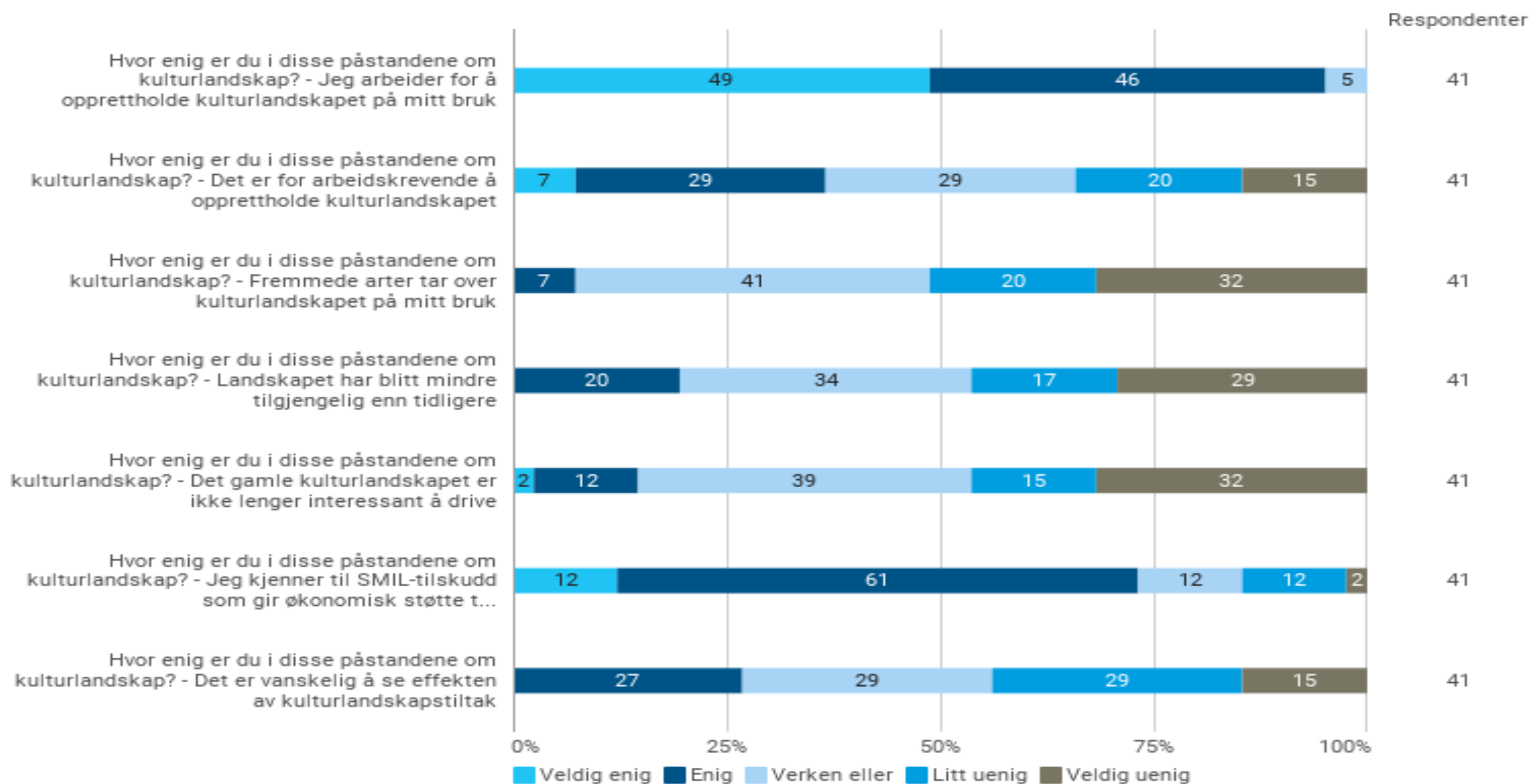
- Politisk Legge co2 bindingen representerer inn i kli co2 regnkapsbalansen for co2 bindingen for eiendommen som helhet
- Kopmpensasjon for kostnader ved tiltak for kutt
- Mer effektiv og målrettet jordarbeiding og mer riktig gjødsling
- Å gjøre næringen bærekraftig. For mye og kostbare krav vil gjøre at gårder legges ned. Næringen må bli lønnsom skal neste generasjon velge å drive næringen videre.
- Lønnsomhet
- At det skal være lønnsomt og at det skal gi gode resultater med markant lavere klimautslipp
- Økonomisk gevinst
- Økte satser til forenklet jordarbeiding
- Økt kompetanse og økt økonomi
- Det må være økonomisk forsvarlig
- Lønnsomhet

Fortsettelse

- At det skal være lønnsomt og at det skal gi gode resultater med markant lavere klimautslipp
 - Økonomisk gevinst
 - Økte satser til forenklet jordarbeiding
 - Økt kompetanse og økt økonomi
 - Det må være økonomisk forsvarlig
 - Lønnsomhet
 - Det er viktig, men produksjonen må opprettholdes
 - Kroner i lommeboka , ikke flåsete, høyttravende festtaler. Landbruket er pr nå ekstremt presset.
 - Kanskje først og sikke lønnsomhet i landbruk først, slik at nye Generasjoner faktisk ønsker og overta gårdsbruk. le at Gårder blir " forgubbet" slik næringen er nå.
 - Oppgradere maskinpark.
 - Økonomi
 - Kompetanse og økonomi
 - Åpne syne
 - oppretholde produksjon på et høgt nivå
 - Biokull
 - Jeg har økologisk produksjon siden 2002 frem til dags dato
-
- Økonomi- om det er mulig å gjøre tiltak, eks solceller . Da må det være mulig å investere i forhold til økonomisk handlefrihet med tanke på overskudd i næring
 - Litt viktig
 - 1. Kunnskap. 2. Økonomi.
 - RMP- midler som belønner økosystemrehabilitering, inkl karbonlagring, økt vanninfiltrasjon, og biomangfold. Dette kan måles bla. med verktøy som Ecological Outcome Verification eller tilsvarende.
 - kunnskap, støtte
 - Støtte til klimavennlige løsninger

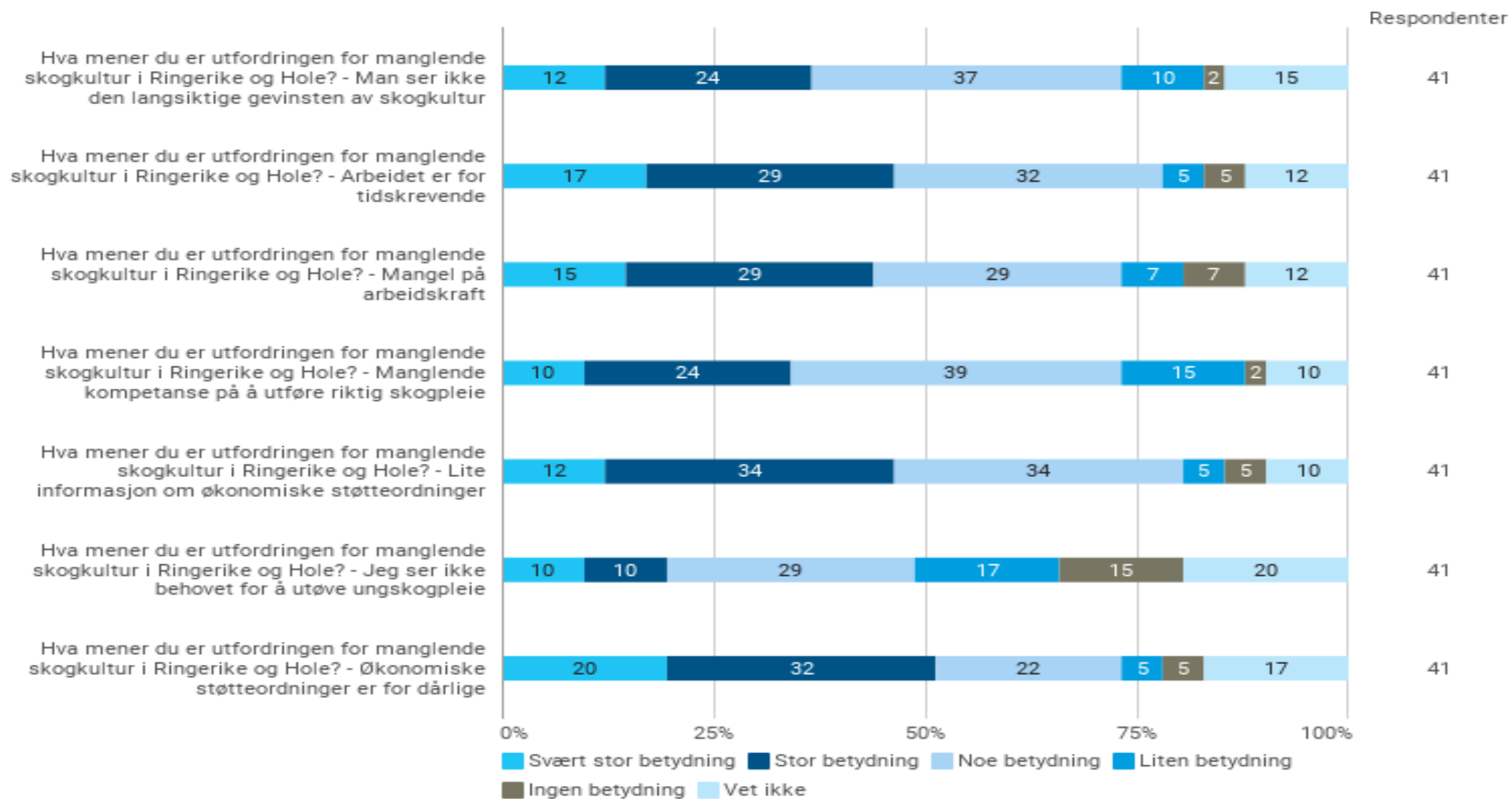
Kulturlandskapet er viktig for å ivareta et biologisk mangfold, sikre arealer for pollinerende insekter, og er en viktig del av vår kulturarv. Som mange områder i Norge er det flere arealer i Ringerike og Hole som gror igjen og ikke lenger blir aktivt forvaltet.

Hvor enig er du i disse påstandene om kulturlandskap?

Skognæringen er en av de komplette verdikjedene vi har i Norge.
Skogkultur er viktig for skogens kvalitets- og dimensjonsutvikling.
Statistikken viser at aktiviteten i skogkultur er nedadgående i Ringerike
og Hole.

Hva mener du er utfordringen for manglende skogkultur i Ringerike og
Hole?

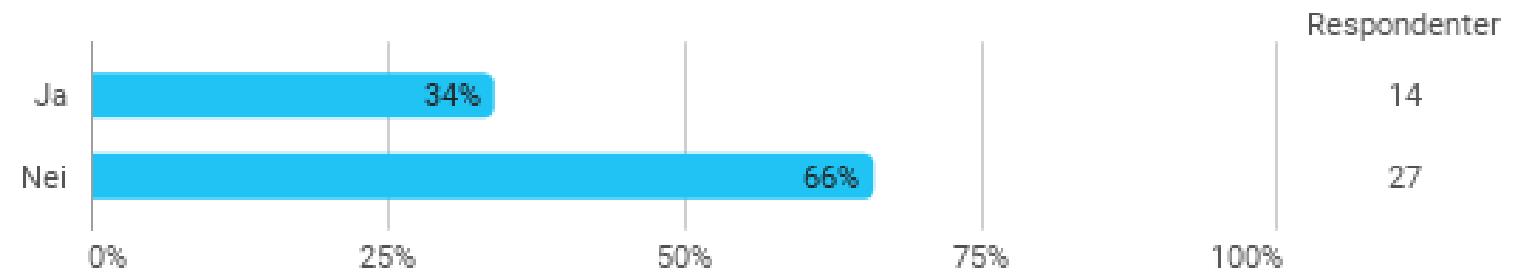
Har du forslag til hvordan man kan stimulere til økt skogkultur?

- Økt råvarepris på virke
- Øke tilskudd, bevisstgjøre skogeiere om gevinst, sette krav
- Største problemet her er vel at vi er for mange og små skogeiere som ser på dette minst mulig. Så være lemlig med kjøp/salg av skog og ikke pressen gjennom at selger du skogen må du selge jorden kan være et bra tiltak. Usikker på hva lovverket sier her.
- Bedere informasjon
- Grunneiere i dag, har ikke skog og jordbruk som sin primærinntektskilde. Det å sette seg inn i det som har med forvaltning av skogeiendom, blir mer tilfeldig og man har ikke en den genuine interessen for riktig forvaltning. Det må være lette å få hjelp, og tilgang på innføring i skogsbruksforvaltning.
- Større økonomisk gevinst
- Mer informasjon
- Lønnsomheten i skogbruket må løftes
- Mer hjelp til økonomiskstøtte , oppstart og enklere oppdragsadministrering
- Hva med Muligheter for og Kunne Rydde skog og Legge til rette for skiløyper gjennom ryddingen? Noe som igjen kan trekke flere " inn i skogen"
- Bedre økonomi for Grunneier. Det er for mange som skal ha betalt når det taes ut av skogen. Da blir sluttresultatet for grunneier så lite at de ikke gjør pleie. Og det blir et null foretak

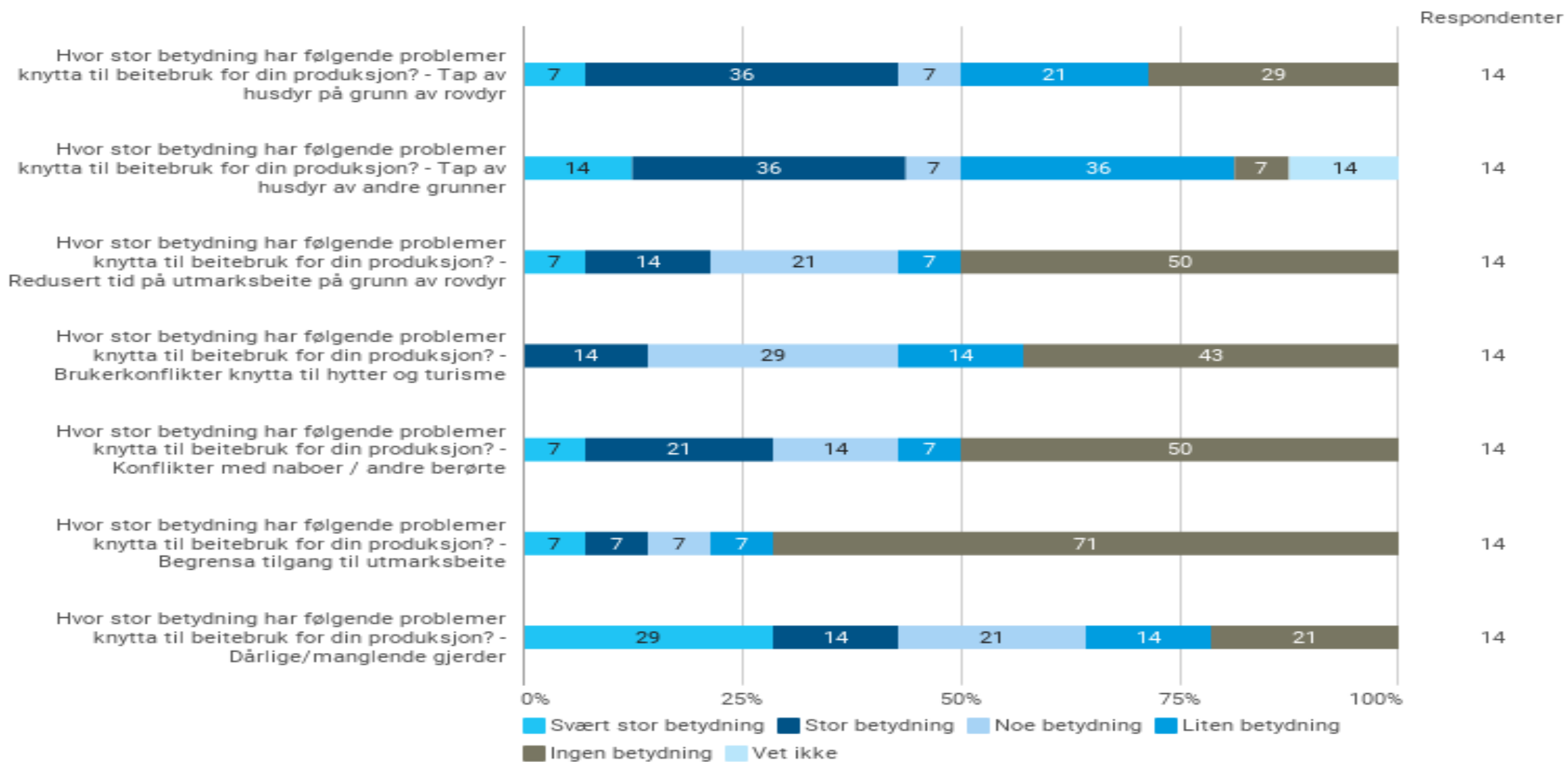
Fortsettelse

- Bruk husdyr
- øke aktivitet i kursmøter netto på skogsdrift
- Liker ikke store felter med snau-hogst.
- Tilby kompetent arbeidskraft, med tilskudd
- Rekruttere og lære opp ungdom
- Øke kunnskap for små skogeier om alternative tilnærminger til forvaltning av skog. Små skogeier og ferske skogeier (også mange store) om lar skogsentreprenører og skognæringene være premissleverandør for hvordan og når det skal hugges, ofte på feil premissgrunnlag i forhold til en langsiktig forvaltning av alle skogens funksjoner og ressurser. Målrettet opplysning og målrettet tilskudd til fleraldersjikt skog, slik som Pro Silva, og andre.
- Økt kompetanse og motivere nye skogbrukere

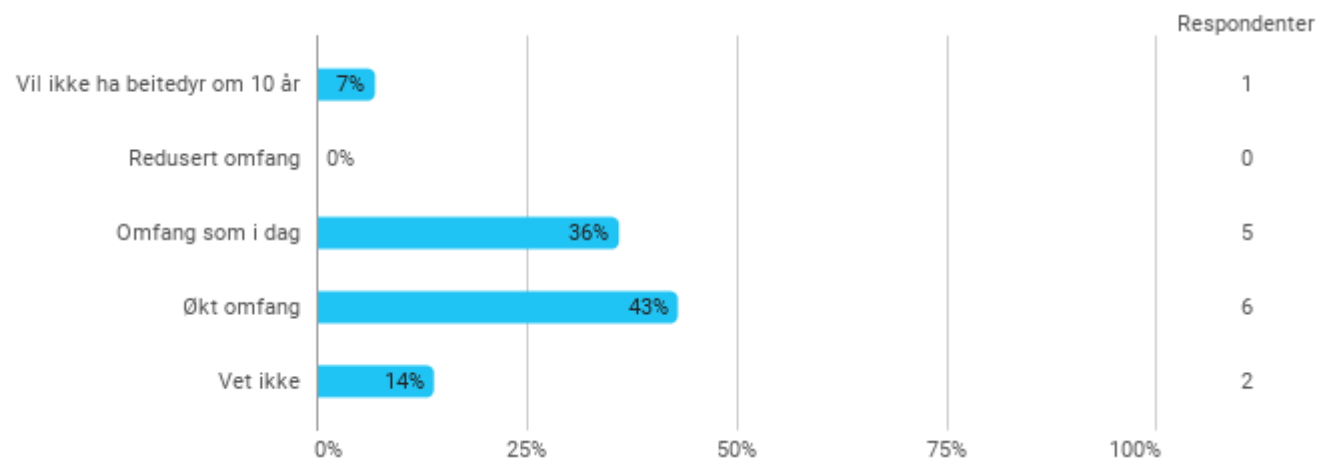
Har du dyr på utmarksbeite?

Hvor stor betydning har følgende problemer knytta til beitebruk for din produksjon?

Hvordan er ditt beitebruk om 10 år?

Har du noen forslag til tiltak for hvordan vi kan arbeide for å håndtere og redusere fremtidig konfliktnivå mellom ulike brukere av utmarka?

- Faktabasert undervisning av Naturvitenskaplige fag i skoleverket
- Bedre kommunikasjon, bevisstgjøre brukere om det positive med skogbruk, rask opprydding av kjørespor og ivaretagelse av stier
- Fremme informasjon om hvordan utmarken skal brukes. Et godt eksempel er hvordan "skigjengen" i Hole snakker med grunneiere ber om å komme på årsmøter til landbrukslaget for å gi og få informasjon begge veier. Mange av oss har mye å lære av dem.
- Informasjonskampanjer
- Det bør gjennomgås gamle lover og regler. Disse lovene ble laget på en tid hvor skogbruk og landbruk ble drevet på en helt annen måte. Dette gjelder spesielt gjerdeplikt mellom inn og utmark for grunneiere som ikke har dyr.
- Gi kompensasjon til grunneiere som er spesielt attraktive i forhold til friluftsliv.
- Nei
- Økt dialog

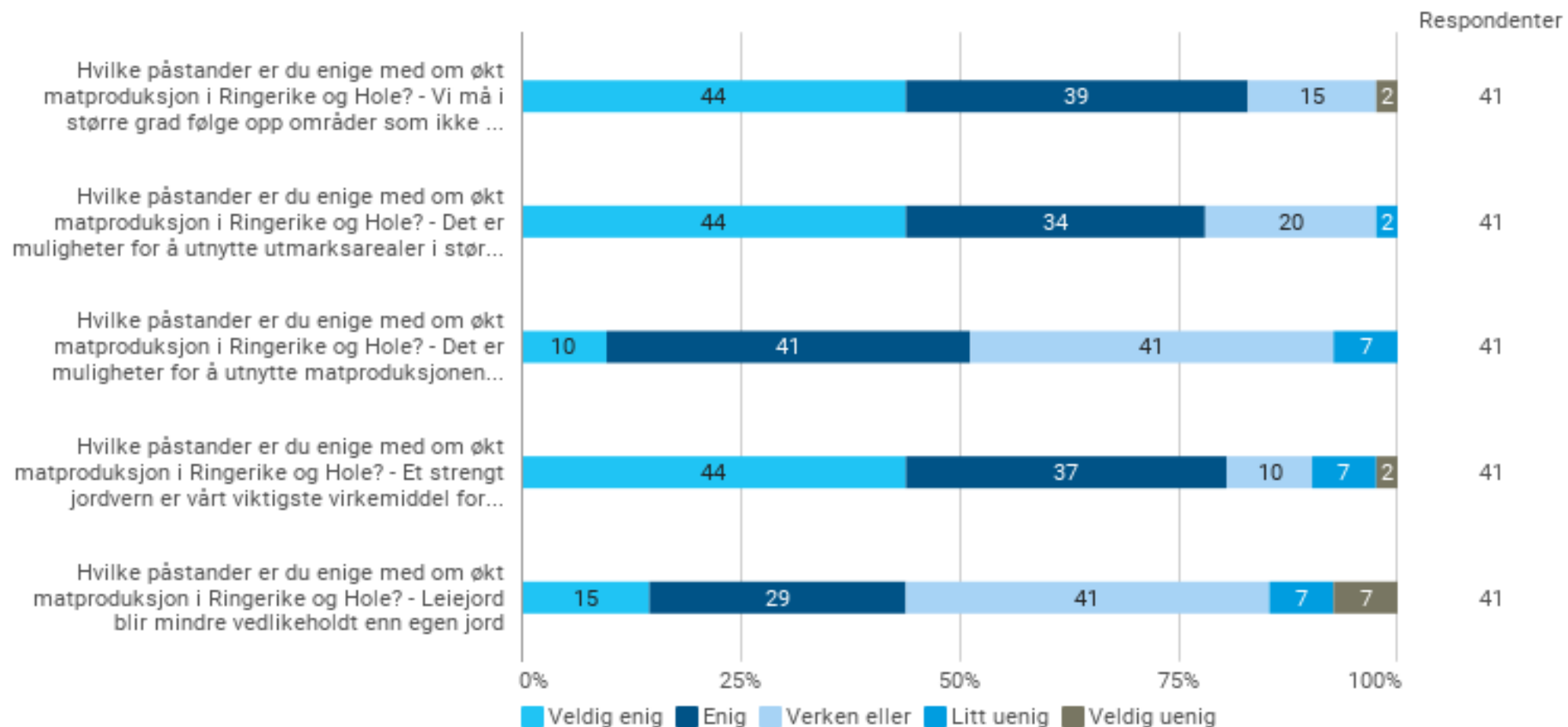
- Økt dialog
- Mer aktiv rovviltforvaltning. Båndtvangbestemmelse overholdes
- Tilskudd / plikt og oppfølging av utmarksgjerde. Opplysning til "byfolk" som tror de eier marka.
- Kanskje tilføre en "Bonus" hvis man har Flatehuggst men holder hugsten liten nok til at det ikke blir ett stort " hull i naturen" : = Bonus for flere små flatehuggster i stedet for si 2500M2 på en plass? Men viktig og påse at Tømmer som tørker blir fjernet.. Trørrgran
- Nofence beiteteknologi
- Opplysninger på begge sider
- rovviltforvaltning må ikke knebles av naturvernere
- Der det hogges må det ryddes. Skal ikke se ut som slagmark etterpå
- Jobbe for å få Holleia som et inngjerdet område, dvs få gjerde mellom sokna og hamremoen! Evt få til økonomiske ordninger til kjøp av no- fence, også lisenser på bruk. Sau på utmark er nær som håpløst pga gaupe. Utrolig trist med tanke på hvordan det ser ut i skogen, særlig med tanke på gjengroing
- informasjon,gjøre ting ordentlig og følge PEFC skogstandard
- Informasjon og kunnskap

Jeg har over de siste ti årene trent opp bønder i Norden i et driftsplanleggingsverktøy for bønder som integrere alle økonomiske, økologisk og sosiale faktorer spesielt med tanke på beitedyr. Vår tilnærming til problemstillingen gjør at bøndene ut i fra sine forutsetninger i mye større grad en før selv tar ansvar for å skape vinn vinn situasjoner som løfter drifta deres samtidig som relasjoner til de rundt, inkl naturen styrkes. Mer informasjon her

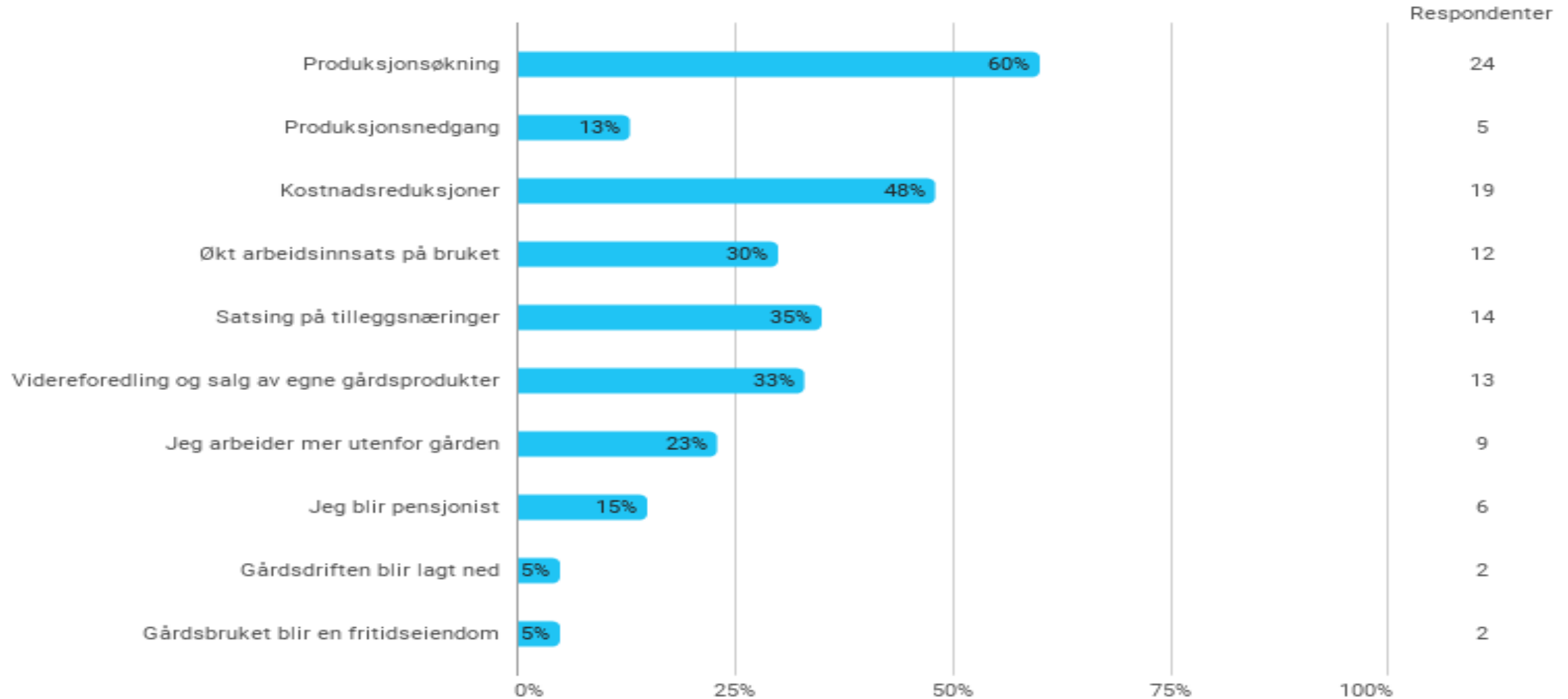
www.regenerativtlandbruk.no og www.regenerativtnorge.no

Tydeliggjøre regelverk rundt hvem som har gjerdeplikten, gjøre informasjon om dette lett tilgjengelig. Påtrykk i fra kommunen i å overholde gjerdeplikten. regelverket rund beiterettigheter og gjerdeplikter er generelt uoversiktlig og kan komme an på mye forskjellig og variere i ulike områder i landet. Man kunne utarbeidet og laget en oversikt over hvordan beiterett og gjerdeplikt som gjelder lokalt her i vår kommune. Klart og lett tilgjengelig regelverk og informasjon hadde kunnet dempet unødvendige konflikter. Nå så hender det vi møter på folk som tror de kan regelverket, ofte så mener de det er "slik" fordi det gagnar dem selv best. Og hvis jeg sier det med myndig nok stemme får jeg kanskje viljen min. I slike tilfeller hadde det vært enklere å stå i stormen ved å vise til et lokalt og tydelig regelverk.

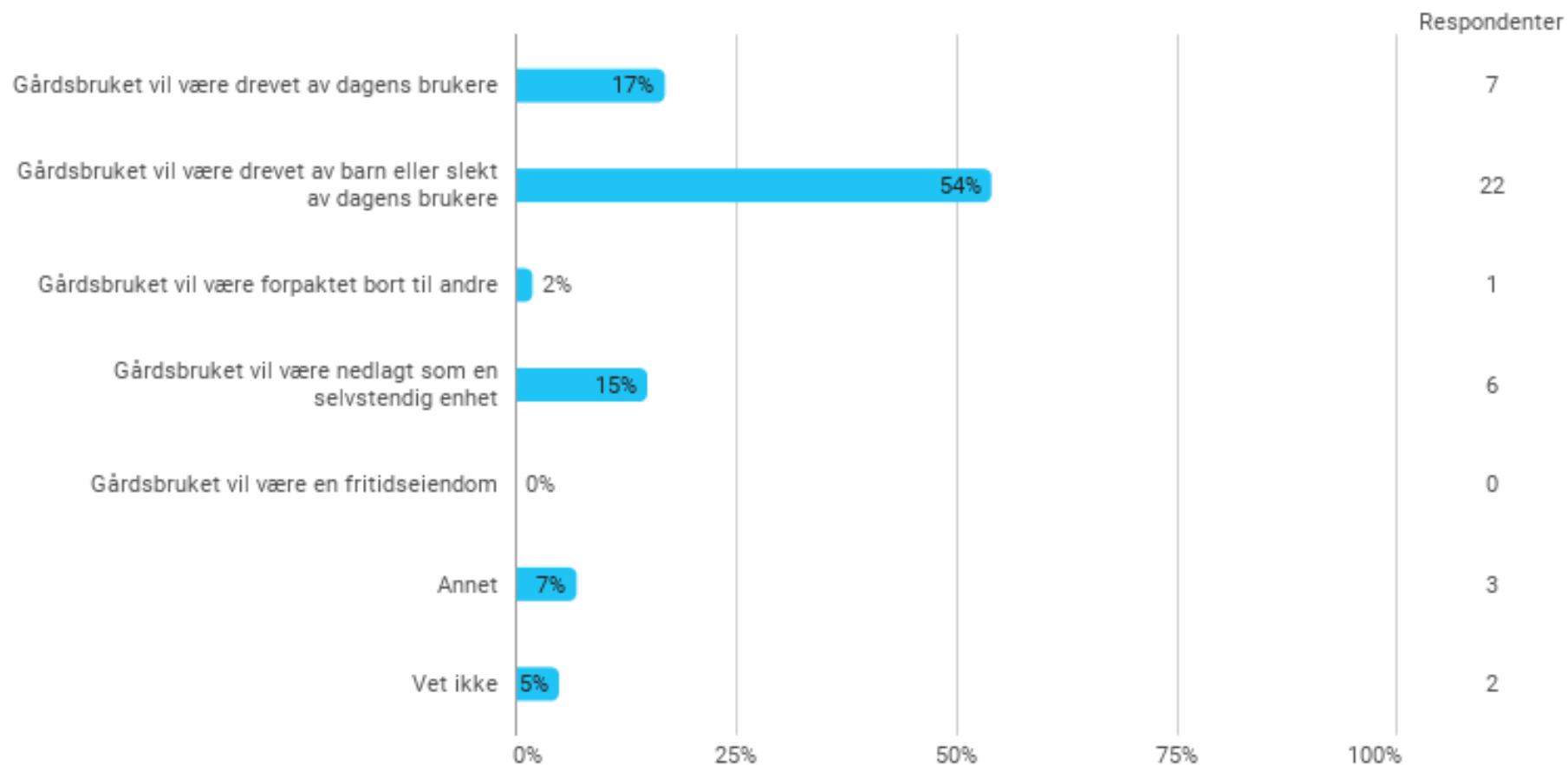
Hvor enig er du i påstandene om økt matproduksjon i Ringerike og Hole?

Hva tenker du er følgende mulige utviklingstrekk for ditt bruk fremover?

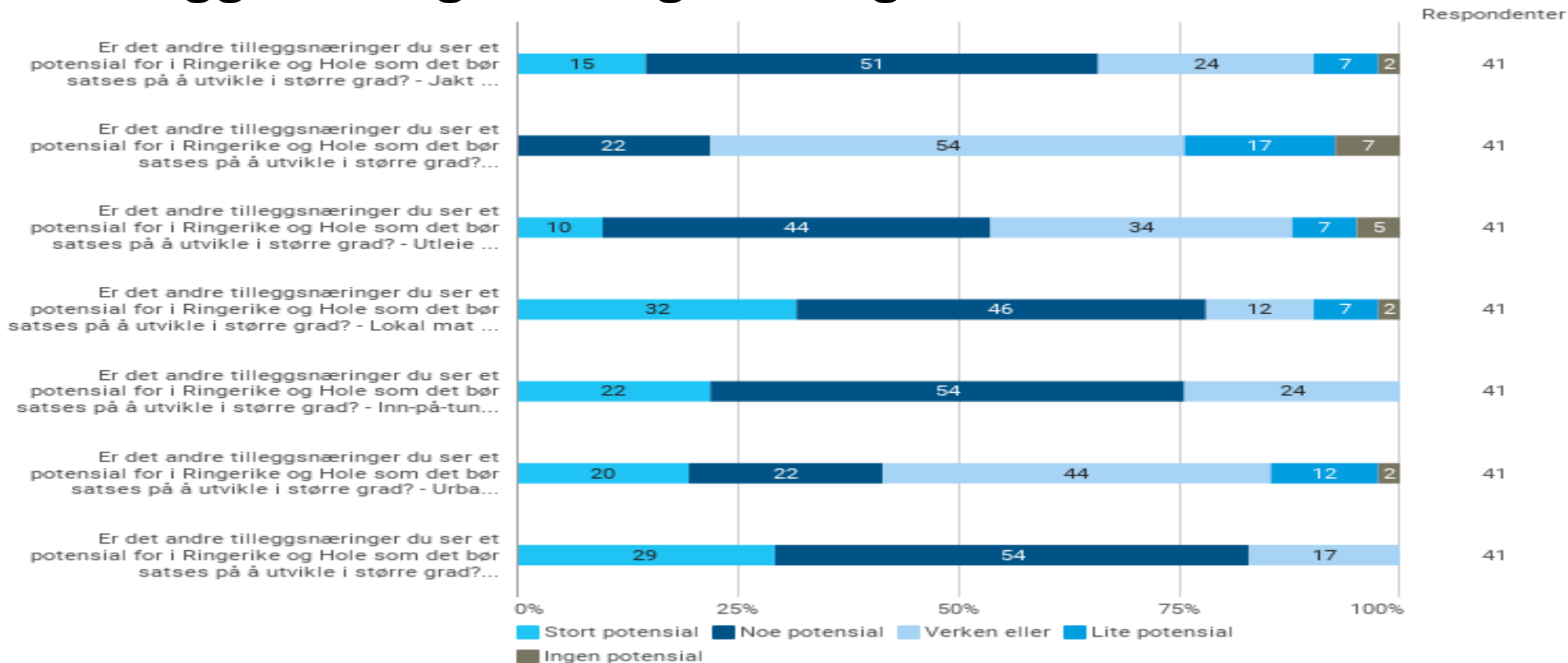
Hvilket av følgende alternativer regner du med er mest sannsynlig for ditt gårdsbruk om 20 år?

Hvilket av følgende alternativer regner du med er mest sannsynlig for ditt gårdsbruk om 20 år? - Annet

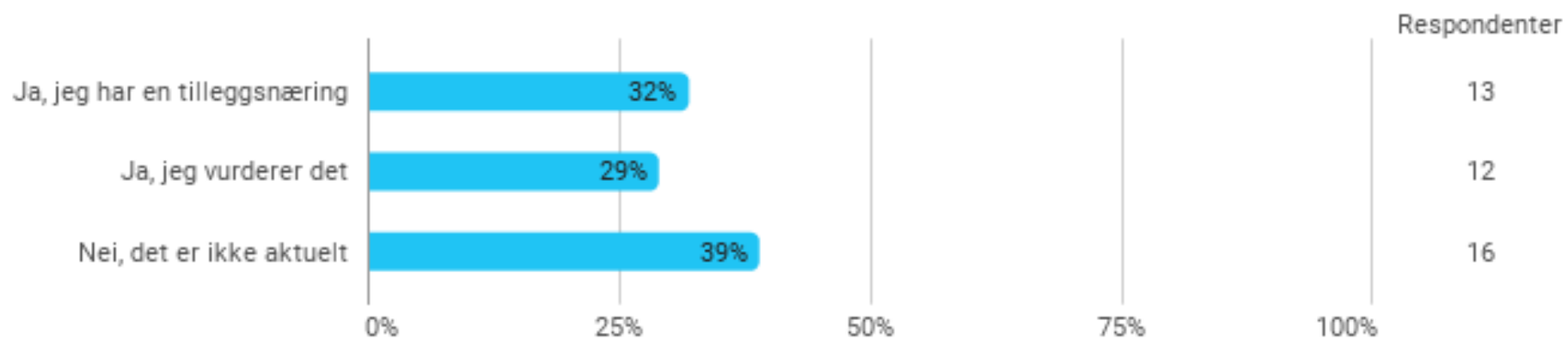
- Solgt
- Jorda blir leid bort, gården blir ikke forpaktet bort.
- Kanskje solgt, Sannsynligheten for at en Ny generasjon vil overta er jo egentlig liten

Tilleggsnæringer i Ringerike og Hole

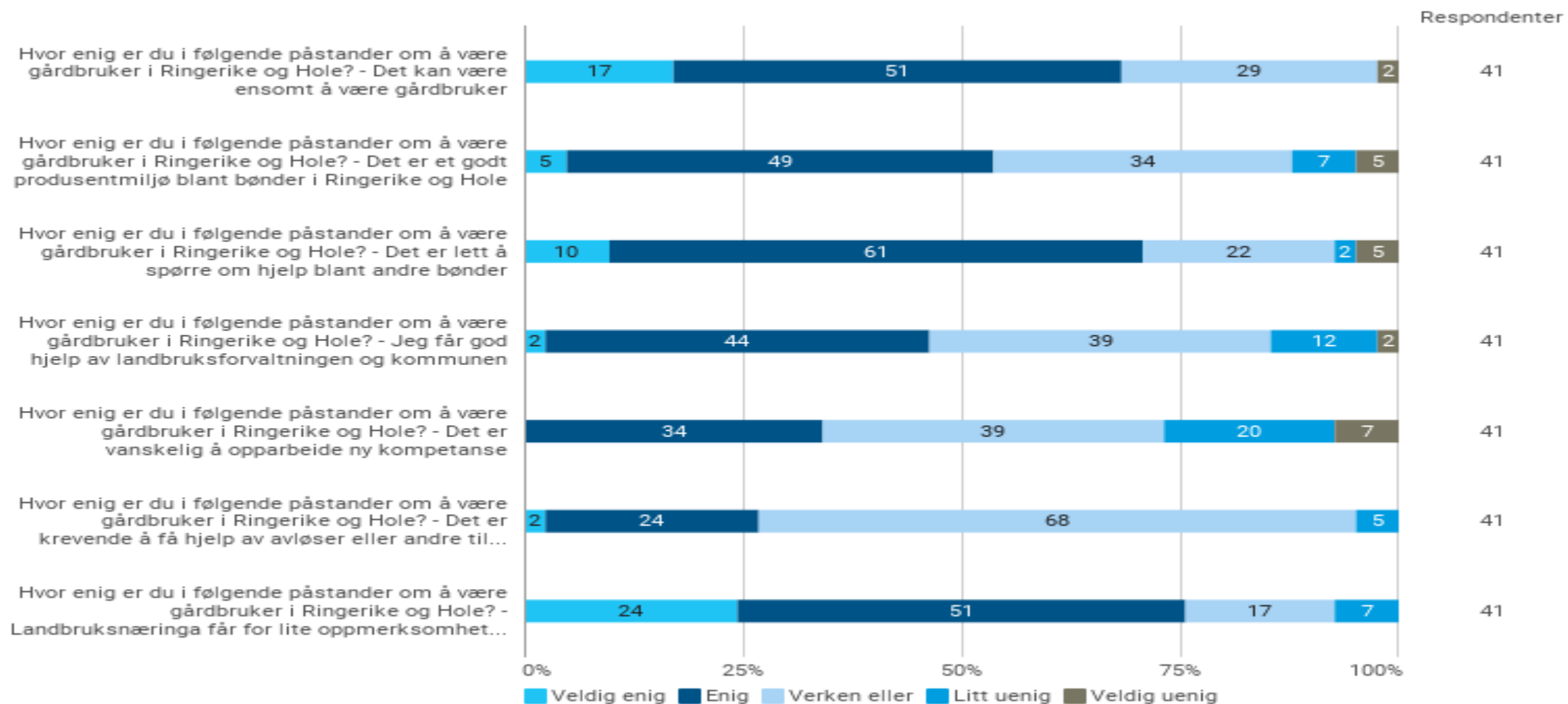

1. Jakt og fiske 2. Blomsterproduksjon. 3. Utleie av gårdslokaler. 4. Lokal mat og drikke 5. Inn-på-tunet-tilbud 6. Urbant landbruk 5. Bygdeservicenæringer

Har du en tilleggsnæring på ditt gårdsbruk?

Vi ønsker å gjøre Ringerike og Hole til et godt sted å være gårdbruker.
Hvor enig er du i følgende påstander i å være bonde?

Har du forslag til hvordan vi kan gjøre Ringerike og Hole til et bedre sted å være gårdbruker?

- Mindre byråkrati ved søknader.
- 1) Mulig det er litt skivebom, men det skal detaljstyres mye og mange skal men mye om mang når man ønsker å få til noen ting. Er klar over Pbl og jordloven etc men til tider man dette virke hemmende og følelsen av å møte en vegg når man driver for seg selv. Tilslutt blir en enklere å få seg en jobb i vårt området og leie bort områdene sine. Leid jord er ingen god løsning på sikt da den ikke dreneres ryddes reiner mm. . Uten av jeg kan nok om det så kan det jo hende at «jordloven» ikke har fulgt helt med i utviklingen i samfunnet. For alle andre næringsdrivende kan du selge deler av næringen din for så å reinvestere den på andre hold, men i Landbruket er dette vanskelig. 2) Jeg er fornøyd med Landbrukskontoret med den kontakten jeg har hatt med det men de er lite synlige i næringen i de 15 årene jeg har holdt på uavhengig enig eller ikke enig. Kommer mye mailer etc med mye bra info men den fysiske tilstedeværelsen kunne dere kanskje bli bedre på. 3) Et av spm i undersøkelsen var om jordvern og oppfølging av hvordan jorden dyrkes: Jeg mener at det er alt for mye jord som driftes svært dårlig i vårt området. Alle kan være uheldig innimellom, men når man ser rundt så er mange arealer som direkte misligholdes gjennom fler år. Det gjør meg som bonde trist og det burde kan følges noe opp. Vi er privilegerte som bor i vår region og vi har de beste forutsettingene for å drive bra. Kanskje Landbrukskontoret burde gjøre noe her om dem har virkemidlene? Det kan være mange årsaker til dette men ofte så er jo dialog positivt.
- Større fokus på lønnsomhet og positivt omtale.
- Lønnsomhet

- Fint om kommunen kunne vært mer frempå med å opplyse om støtteordninger, både innen økonomi og kompetanse. Man trenger ikke å ha tunge store utdanningsmoduler, men noe som er korte og lettfattelige, da de fleste som driver jordbruk og skobruk i dag har annet arbeid og har begrenset med tid.
- Ved at kommunen ser sitt ansvar ved behandling av søknader om driftsendring. Jeg og en annen nabo mistet eneste adkomst til våre eiendommer ved at kommunen fattet et vedtak om at en annen grunneier kunne nydyrke opp veien, adkomsten.
- Øke sammenkomster og kurs muligheter
- Mer positivitet
- Dialog - informasjonsflyt
- Opprettholde et godt faglig miljø.
- Bønder skal drive ute , ikke drukne i papir og tullete byråkrati.
- Kanskje få til ett slaks løft for Bonde Yrket.? slik at Yngere ser lønnsomheten og Har lyst til og Prøve. slik at andre også Kan se litt opp til Bonde yrket som en bra plass i stedet for at yrket skal bli sett ned på.
- Fjern politikk. Bruk fakta ikke tror
- at vi fr et utkomme inntekt på matproduksjon
- Bonden må settes mere pris på.

- Få til et fungerende avløserlag, lokalt. Hva skjer om jeg blir sjuk.. tidligere hadde kommunen egen landbruksvikar, idag er hver og en overlatt til seg sjøl.en stabil dyrlegordning, som ikke skriver regning med gaffel. Hør på næringa sjøl, folk har et kundeforhold til dyrlege- ikke godtbefinnende for avtaler som blir inngått. Sosiale treffpunkt med faglig opplæring, slakteri, meieri mm ligger langt unna. Det vil si at det er liten deltakelse i ulike faglig fra Ringerike. Dette gjelder særlig husdyrbrukere. .
- Vi har i 30 år drevet en gård med 110 mål innmark og har ofte måttet understøtte dette med vår lønnsinntekt. Bedre økonomi i korn- og grasproduksjon blir viktig.
- Arrangere markdager og temadager hos bønder hvor bønder kan fortelle om drifta si. Det er trist når alle besøk i regi av det offentlig på en gård handler om kontrollering eller problemer. Jeg tror mange bønder trenger anerkjennesle også fra det offentlige. Det viser at man bryr seg, og det er kompetansehevende begge veier.
- Støtte fra landbrukskontoret i konflikter
- Vern og mindre utbygging av boliger

Har du andre kommentarer til utarbeidelse av ny temaplan for landbruk og beite?

- Implementet fast track service til brukere som ønsker å utvikle nye næringer i alle ledd, aril, adm,regulering, tilskudd, lån osv
- Vis at primærnæring er viktig.
- Det er for mange arealer som driftes dårlig i dag av ulike årsaker. Fokuser på økt dreninger og fokus på det i tide fremover.
- Ikke jobbe for at driftsenhetene blir større og færre.
- Bra med nye oppdaterte planer
- For å lykkes med f eks jordvern trengs økt lønnsomhet i jordbruket. Lovregulering gir ikke gode langsiktige løsninger alene
- Håper heltids bønder eller aktive drivere har vært delaktige i planen.
- Gjør deres beste :) Men prøv og få yngre inn.
- Det burde begynnes med tiltak som støtter for eks kalking. Det vil øke matproduksjonen flere steder. og leiejord v kanskje holde kvaliteten den trenger.

-
- Jobber med naturen
 - stimuler produksjon mot marked
 - Savner at kommunen er svært lite intresert i økologisk produksjon
 - Et godt dagligliv på landsbygda forutsetter tilgang til bil. Mangel på offentlige kommunikasjon gjør en tilværelse uten sertifikat vanskelig. Særlig ungdom og eldre kan merke dette. Vi tror dette gjør flere betenkt på å ta over gårder.
 - EU-kommissjonens strategi anno desember 2021 sier vi må satse på regenerativt landbruk. De sier også FN, FAO, IPCC og WWF m.fl
 - Ørliten justering av grenser for tilskuddsone slik at hele soknedalen kommer i samme tilskuddsone. Sona burde gå ved Heggen.